

OMALOVÁNKY LESNÍKEM OD JARA DO ZIMY

představují práci lesníka v průběhu roku a jsou určeny dětem
na 1. stupni základních škol.

ZDROJ: *Lesníkem od jara do zimy – kalendář 2011.* Brandýs nad Labem:
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2010.

EDITOR: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2021

VYDAVATEL: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz

www.lesnipedagogika.cz

www.facebook.com/lesnipedagogika

LESNÍKEM OD JARA DO ZIMY

Omalovánky představující práci lesníka během roku

TĚŽBA DŘÍVÍ

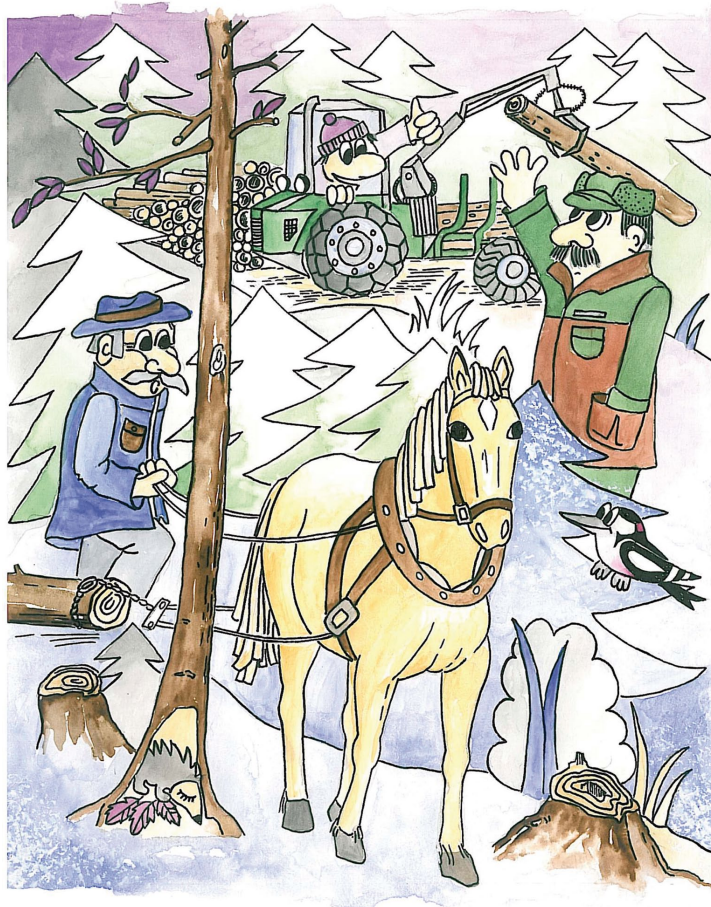
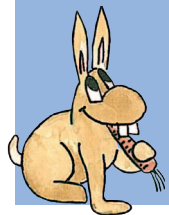
Zima je nejlepším obdobím k těžbě lesních dřevin. Země je promrzlá a pevná, těžké stroje se po ní lépe pohybují a neničí lesní půdu.

Lesník vybere a vyznačí v lese stromy určené ke skácení. Lesní dělníci označené stromy pokácejí motorovou pilou nebo těžebními stroji a zbaví je větví.

Dřevo je důležitou surovinou k výrobě mnoha užitečných věcí, které nás obklopují - od tužky přes nábytek a stavební dříví až po papír.

DOPRAVA DŘÍVÍ

Dělníci z lesního porostu vytahují pokácené stromy na lesní skládku. Lesní skládka je místo u lesní cesty, kde se shromažďují vytěžené kmeny stromů. Tato činnost se nazývá přibližování. Používají se při něm traktory, koně, vyvážecí soupravy nebo lanové systémy - lanovky. S kmeny zacházejí těžaři opatrně, aby nedošlo k poškození stojících stromů nebo půdy. Na lesní skládce jsou pak kmeny naloženy na odvozní soupravu a po lesních cestách z lesa odváženy na místo zpracování na pilu, do dýhárný, do celulózky.

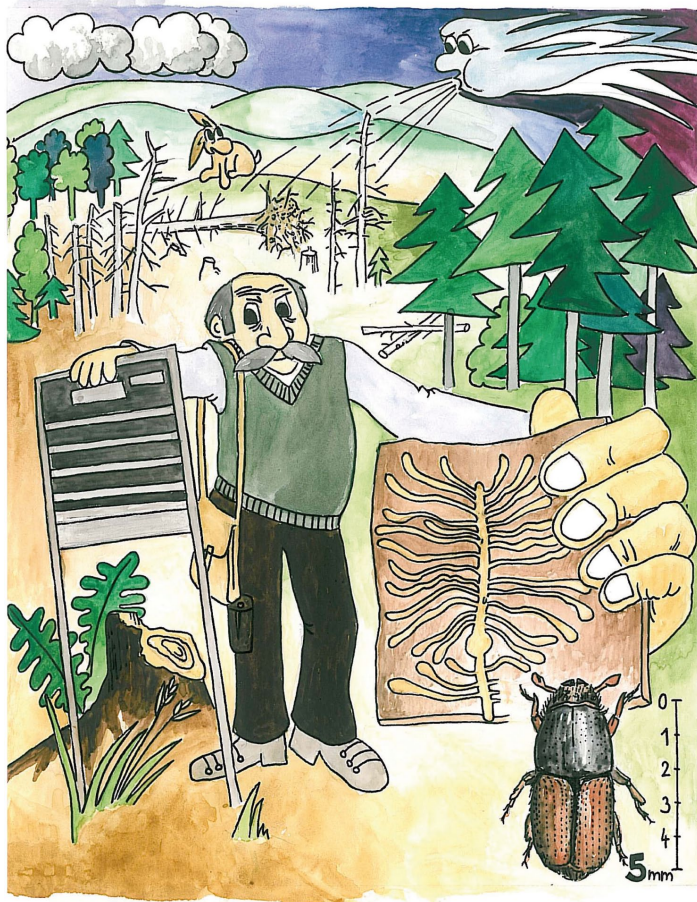
SÁZENÍ NOVÉHO LESA

Vytěženou plochu - paseku - zbavují lesní dělníci a dělnice zbytků větví z vytěžených stromů, aby na ní mohl vyrůst nový les. Někdy se začnou objevovat malé stromky na pasece samy. Vyrůstají z napadených semen okolních stromů. Těmto stromkům se říká přirozené zmlazení. V lese ho poznáte na první pohled, stromky jsou různě velké, nepravidelně rozmístěné, malé, větší, nahusto vyrůstají vedle sebe. Jindy nové stromky sází lesní dělníci. Sazenice se sázejí ručně nebo pomocí sázecích strojů. Podle lesního zákona musí být paseka do dvou let od vytěžení stromů znovu zalesněna.

LES JE TŘEBA CHRÁNIT

Z jara může být les ohrožován hmyzem, hlavně brouky kůrovci. Ti většinou napadají již poničené stromy (větrem, sněhem či suchem). Smrkové lesy nejčastěji napadá lýkožrout smrkový. Po přezimování se zavrtává pod kůru, kde jeho larvy vyžírají lýko. Napadené kmeny se musí z lesa odstranit, aby se zabránilo šíření. Také se do lesa pokládají lapáky - pokácené stromy přikryté chvojím a instalují se lapače - plastové nádoby s chemickými feromony. Obě zařízení lákají a lapají kůrovce, díky nim mohou lesníci kontrolovat a snižovat jejich počet. Protože pokud se přemnoží, může napadat i zdravé stromy.

SAZENICE VE ŠKOLCE

Sazenice lesních dřevin se pěstují ze semen nejekvalitnějších stromů. Sběr semen provádí odborní dělníci. Je to velmi namáhavá práce, musí totiž vylézt až do koruny stromu a to tak, aby strom nepoškodili. Sběr podléhá přísným pravidlům, aby se nové stromky vysadily do stejných podmínek, v jakých rostli jejich rodiče. Semena se dále zpracovávají v semenářském závodě např. v Týništi nad Orlicí.

V lesních školkách pak dělníci vysévají semínka do půdy a pečlivě se o ně starají několik let. Když jsou ze semínek vzrostlé sazenice dostatečně velké a silné, vysazují se do lesa.

MĚSÍC MYSLIVOSTI

Víte, jaký je rozdíl mezi myslivcem a lesníkem? Lesník se stará o les, tedy hlavně o zdraví a vitalitu stromů, o lesní cesty a vodní zdroje. Myslivec pečuje o zvěř a myslivecká zařízení. Zajišťuje jí klid po celý rok a hlavně v červnu, který je označován měsícem myslivosti, protože se rodí většina lesních mláďat. Vzhledem k tomu, že je v zájmu lesníka i myslivce zachovat zdravý les, jsou většinou v úzké spolupráci. Často se můžeme setkat s myslivcem a lesníkem v jedné osobě. Lesní zákon udává pravidla - je nutné zachovávat klid, pořádek a nevyrušovat zvěř, proto psi musí být v lese na vodítku.

BOJ S BUŘENÍ

Na čerstvě zalesněných pasekách, i na těch už starších, roste vedle vysázených sazenic a stromků silná a vysoká tráva a jiné rostliny, které berou lesním sazenicím vodu, světlo a živiny. Lesníci této trávě říkají buřeň. Buřeň může malé sazenice dokonce úplně zadusit, stejně jako plevel zeleninu na zahrádce. Proto se paseky po několik let po zalesnění pravidelně vyžínají. Lesní dělníci pracují ručně, používají srpy, kosy nebo motorové křovinořezy. Při vyžínání jsou velmi opatrní a vyhýbají se sazeničkám.

OPRAVA LESNÍCH CEST

V létě se lesníci věnují údržbě a opravám lesních cest. Neudržované cesty mohou být poškozovány tekoucí dešťovou vodou, která způsobuje jejich erozi. Cesty pak nejsou sjízdné pro lesnické stroje a techniku, ale třeba ani pro hasičská auta jedoucí hasit lesní požár. Při údržbě dělníci čistí odvodňovací zařízení - svodnice a propustky, a vysekávají okraje lesních cest. Někdy je potřeba povrch cesty zpevnit nebo dokonce vybudovat cestu novou.

Věděli jste, že jezdit auty do lesů je zakázáno? Autem mohou do lesa jenom ti, pro které je les zaměstnání nebo mají povolení.

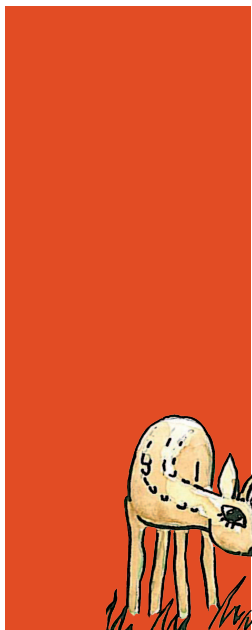
OCHRANA SAZENIC

Když se blíží zima, ubývá v lese potrava pro zvěř. Srnky, daňci či jeleni proto okusují výhonky sazenic lesních dřevin. Lesní dělníci se snaží sazenice proti okusu zvěře ochránit. Natírají sazenice na pasekách repelenty, kterými zvěř odpuzují - zvěři páchnou a nechutnají. Nebo na jednotlivé sazenice nasazují ochranné obaly. Někdy je nutné oplotit celou paseku, říká se jí pak oplocenka. Pokud je zvěř vyrušována (například hlučnými houbaři, nebo běžkaři), tak pak dělá také škody (loupe kůru stromů). A větší škody dělá také přemnožená zvěř, proto její množství myslivci regulují/snižují.

VYLEPŠOVÁNÍ PASEK

Některé sazenice, které byly na jaře vysazeny, se neujaly a na pasece po nich zůstávají mezery. Proto je nutné paseky projít, a kde sazenice chybí, je ji třeba doplnit. Říká se tomu vylepšování, ke kterému se nejlépe hodí sazenice listnáčů a modřínu – musí to být totiž takové dřeviny, které snesou vysazení před zimou.

Na podzim také lidé začínají shánět palivové dříví, aby mohli v zimě topit. Upotřebí se tak zbytky dříví po těžbě, odpady z dřevovýroby i nekvalitní kmeny. Dřevo je obnovitelné a jeho využíváním snižujeme objem nerecyklovatelného odpadu a chráníme neobnovitelné suroviny.

PÉČE O ZVĚŘ

Myslivci se o zvěř starají během celého roku. V zimě ji také přikrmují – do krmelců doplňují pro zvěř potřebné živiny a sůl.

Na jaře čistí krmelce, stejně jako ostatní myslivecká zařízení. V létě pak musí shromáždit dostatek potravy pro zvěř na zimu. Suší seno, pěstují řepu a obilí. Od podzimu pak myslivci přikrmovací zařízení pravidelně doplňují vhodnou potravou. Je to také ochrana proti poškozování mladých lesních sazenic a stromků. Dostatečně přikrmovaná zvěř je pak neokusuje, působí menší škody na lese, a lépe prospívá.

VÝCHOVA LESA

Lesníci se po celý rok snaží vypěstovat zdravý les se správným podílem listnatých a jehličnatých dřevin. Proto je z něj třeba odstraňovat všechny poškozené a nemocné stromy. Lesní dělníci proto mladé lesní porosty prořezávají - vychovávají. Lesník nejprve nekvalitní stromky označí a lesní dělníci je pak z porostu odstraní. Používají motorové pily, traktory a těžební stroje, ale musí být mnohem opatrnější, aby okolní stromy nepoškodili a ty pak nehnily. Stromky vyřazené z výchovných těžeb jehličnanů se mohou použít jako vánoční stromky nebo jako ozdobná klest.

